

ПОЛЬЩА В.Ф., аспірант кафедри цивільного, трудового та господарського права
(Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, м. Дніпро, Україна)

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ НЕБЕЗПЕЧНИМИ ВІДХОДАМИ

Концепція Загальнодержавної програми поводження з відходами на 2013–2020 рр. [1] та Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року [2] побудовані за структурою відображення як причин виникнення проблем, так і подальшого викладу можливих шляхів їх усунення. Зокрема, згідно із Національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року визначено напрям із скорочення обсягу захоронення відходів із 95 %, що є наявними на момент ухвалення акту, до 30 % - у 2030 році. Згідно із Національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року встановлюється, що небезпечними відходами є «відходи, що мають такі фізичні, хімічні, біологічні чи інші небезпечні властивості, що створюють або можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища і здоров'я людини та потребують спеціальних методів і засобів поводження з ними» [3].

В Україні до проблем здійснення управління небезпечними відходами є відсутність виробничих устаткувань із їх належної переробки та безпечної утилізації. Запровадження інноваційних технологій виробництва безумовно зменшує рівень поширення небезпечних відходів. Однак водночас розвиток хімічної промисловості та виробництва пестицидів задля захисту рослин від шкідливого впливу шкідників, а також неправильна утилізація електронного обладнання, акумуляторів негативно впливає на стан техногенного забруднення довкілля. За офіційними показниками в Україні у загальному обсязі накопичено близько 5,5 млрд тонн відходів, і витрати державного бюджету на забезпечення їх утилізації щорічно дорівнюють близько 600 млн. грн..

До небезпечних відходів, що накопичуються в Україні, відносяться: 1) хімічні засоби захисту рослин, що є непридатні та заборонені для використання; 2) відходи електричного та електронного обладнання, що містять свинець, ртуть, кадмій, хром та берилій, а також бромовані антипірени, фторхлоровуглеводні, поліхлоровані біфеніли, полівінілхлорид (саме неналежне сортування побутових відходів через поєднання їх із електричним чи електронним обладнанням призводить до неможливості подальшої переробки побутових відходів).

Отже, проблеми низької ефективності управління небезпечними відходами відповідно до національних стратегічних документів пов'язуються із необхідністю: запровадження заходів із мінімізації утворення небезпечних відходів; забезпечення інформаційного доступу до відомостей про здійснення операцій із поводження із відходами; створення механізмів економічного стимулювання господарської діяльності, яка здатна зменшити обсяги утворення небезпечних відходів; забезпеченням роздільного сортування побутових відходів, зокрема, у частині забезпечення роздільної утилізації електронного обладнання та електричних відходів; виробництвом товарів, використання яких не вимагає акумуляторів; амортизації підприємств, внаслідок діяльності яких утворюються небезпечні відходи; подолання низького рівня правової активності та інформаційної культури щодо доцільності впровадження інноваційних продуктів, що є придатними для рециклінгу.

Перелік посилань:

1. Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми поводження з відходами на 2013-2020 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 січня 2013 р. № 22-р. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/22-2013-p#Text>

*Матеріали XI Міжнародної науково-технічної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених
«МОЛОДЬ: НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ», 22-24 листопада 2023 р.*

2. Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року: Розпорядження, Стратегія від 08.11.2017 р. № 820-р/ Кабінет Міністрів України. Урядовий кур'єр від 22.11.2017 р., № 220; Офіційний вісник України від 01.12.2017 р., № 94. стор. 61. стаття 2859. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/820-2017-%D1%80>

3. Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року: Розпорядження, Стратегія від 08.11.2017 р. № 820-р/ Кабінет Міністрів України. Урядовий кур'єр від 22.11.2017 р., № 220; Офіційний вісник України від 01.12.2017 р., № 94. стор. 61. стаття 2859. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/820-2017-%D1%80>